

Бурят-Монголой УНЭН

№ 33 (5185)
Сусбото
Февраллин
15
1947 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сөн 20 мүнган

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиие хүгжөөхэ

БМАССР-эй Министрүүдэй Сөвөдтөө олоой ёһоор, Агуухэ Оксика Социалистическэ револуциан жэлэй ойдо зоруулагддаггүй уранхайханай самодетельности харалга болохонь.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Уранхайханай самодетельностиин дэ болбол хүдөө нотагуудта дэлин 20 хүртэр ба республика харалга мартын 1—5 үдэр үнэргэдэхэ байна. Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин бурятанска харалгада шална гаралгад Бүхэроссийска харалга хабаадалсаха юм.

Мүнөө республикын нилээд олон аймагуудаар уранхайханай самодетельностиин харалга үнэргэдэжэ эхилэ. Жэжээлдэ, Заиграйн, Байкало-Кударын, Закаменай, Кабанскын, Иволгин аймагуудта эдэ харалганууд нилээд амжалтагайгаар үнэргэдэжэ байна. Заиграйн «Улаан Эрхирэг» колхозой 23 хүн аймагай харалгада бултадан шалгаржа гараад, республиканска харалгада хабаадаха гэдэн эрхэ олобо. Закамскай аймагай Лениний нэрэмжэтэ артелиин колхозник Дубинов гэгшэ нүхэр Сталиннай бүгтөө модоор уран гоер һылээд байна.

Иймэ баримтанууд олон. Арад зоной бэлиг талаан гэгшэ барагдашагшай ехэ ба гүн гүнзэгшэ. Гэгшэ, энэ бэлигтэ хүгжөөхэ талаар, хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиие дэлгэрүүлжэ талаар нилээд ехэ дутуу дунданууд биин байна. Хамагай түрүндэ аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхээр-гаанууд ба комсомольско организинууд болбол зүжэг наадан тухай бага сага һаналаа табид гээд лэ, хүдөөгэй уран зураашад, һылүршэд, мүнгшэ дархашууд ба уран гоер оёшод тухай огто мартажархо. Энэ хадаа ехээн дутагдал гэгшэ. Мүнөө жэлэй харалгада эдэнэргэ үргэнэр хабаадулха ба һонин выставкатууде амхидхэхэ хэрэгтэй.

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин коллективүдтэ мэргэжэлтэй туһаламжа үзүүлжэ ябалдуу муу байһаар. Идейн үндэр дээдэ шанартай пьесанууд бурят-монгол хэлэн дээрэ хомор. Бурят-Монголой композиторнуудай союз болбол самодетельност коллективүдтэ туйлай ехэ туһаламжа үзүүлжэ өһотой аад. Мүнөө хүртэр иртэй юм гэгшэ гүй байна.

Эдэ бүхэ дутуу дунданууде усадхажа, хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин харалгые идейн үндэр хэмжөөндэ, амхитэй һайнаар үнэргэхын тула бүхэ арга хэмжээнүүдэ абаха хэрэгтэй.

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Хүдөөгэй уранхайханай самодетельностиин энэ жэлэй харалгада эрхмээр бэлэдхэжэ, идейн хүдөө ба элдэб һонин юмжүүлгы республикынга ажалшадта харуулай!

Мяханай комбинатайхидай амжалта

Улан-Удын мяханай комбинатай коллектив болбол Россияска Федерациин ба Бурят-Монголой республикын Верховно Сөвөдүүдтэ һунгалтанууде хэхэ үдэрэ ажалай габьягаар угтахэ хүсэлэнтэйгээр, цех, бригада болон бүхэ хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мурсые үргэнэр дэлгэрүүлһэн байгаа.

Тэрэнэй ашаар тус комбинатайхид бүгдээрэдэй һайндэр февралын 9-ние январь һарынга үйлэбэрин түсэб 227 процент дүргэжэ угтаба.

Комбинатай консервы завод консерв үйлэбэрлэн гаргахэ январь һарын түсэб 449 процент дүргэжэ, социалистическэ мурсында илаба.

Мүнөө заводой бүхэ хүдэлмэришэд туйлаан амжалтаа саашадань арбидхын түлөө шууд тэмсэжэ байна.

Тонарь Асеев 5 нормо үгэнэ

Сталинска табанжэлэй хоердох жэлэй эхилхэхэ хойшо Гүрэнэй заводой түрү хүдэлмэришэд гайхамшагта ехэ амжалтанууде туйлажа байна.

Алдарт стахановец Иван Анохой методэр ажаллажа эхилһэн тонарь Николай Асеев сепараторнуудай частынууде хэдэг ба болбосо-руудай презервэ станок дээрэ хүдэлмэрлэнэ. Нүхэр Асеев болбол февраль бараһаа эхилээд олон станок дээрэ хүдэлмэрлэхэ зорилго өөрынгөө урда табиад, түрүүшын үдэр хоер станок дээрэ хүдэлмэрлэжэ туршаба, Тинхэ зуураа, станогудайнга даалгабарине 500 процент дүүргэбэ.

М. Михайлюк.

Февралын 12-ой үдэрэ республиканска социалистическэ культурин Байшан соо БМАССР-эй Верховно Сөвөдтэ һунгаха һунгалтанууде эрхилжэ Улан-Удэ городской Советскэ № 1 һунгуулин округной округной комиссини түрүүлгшэ БМАССР-эй Асеев габьята ажал-ябуудалга нүхэр Р. С. Мэрдыгеев ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой секретарь нүхэр Дорж Цыремпилович Цыремпилодо БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй депутатаар үнэмшлэгдэбтэ гэдэн үнэмшлэгэ барюулба. Округной комиссини членүүд, олонийтын организинуудай ба ажалшадэй обществонуудай болон амжалтэй түлөөлгшэнэр энде байба. Нүхэр Мэрдыгеев депутат Цыремпилодо үнэмшлэгэ барюулхынга урда тээ гингэжэ хэлэбэ: «РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Сөвөдүүдтэ һунгалтануудай үдэрэ советскэ арад зон тээ ехэ политическэ ба үйлэбэрин дэбжалтын эршэн байдалда угтаба. Манай арад зон болбол коммунистическэ партияда, советскэ партияда, коммунистическэ партияда һунгалтануудай үдэр бүри дүрэнэр харуулаа. Гүхэ советскэ арад зон, тэрэнэй тоодо Улан-Удэ городской Советскэ һунгуулин округой бүхэ эрэгтэй ба ажалшад агаар ехэ байрагаар коммунист-нууд ба партианбэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой кандидатнуудай түлөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгээр үгэбэ. Тэдэнэр февралын 9-эй үдэр бурят-монгол арайдай үнэн сэхэ хүбүүн, Ленин-Сталиннай партиин член нүхэр Д. Ц. Цыремпилоной түлөө бултадаа ехэ баяртайгаар голосовалба. Улан-Удэ городской Советскэ һунгуулин округной БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй депутатаар нүхэр Д. Ц. Цыремпилод хунгалдаба. Уга хэлэжэ дүргээд, нүхэр Р. С. Мэрдыгеев депутатаар хунгалдаба гэдэн үнэмшлэгэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилодо барюулба. Тинхэтэйн хамта зал соо нэрбөөмэ алыга ташалган болобо. Депутат нүхэр Д. Ц. Цыремпилод үнэмшлэгэ абаха зуураа гингэжэ мэлүүлбэ: «—Би болбол БМАССР-эй Верховно Сөвөдтэ депутатаар хунгалдаад байхадаа, һунгалшалайнга тигээд найдабарине нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ. Иймэ үндэр ехэ найдабарине намда үзүүлһэнэйнь түлөө хунгалшалайнга ажабайдале һайжаруулхын үдэр эсшэ сүсанагүйгээр ололохоб. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Мэрдыгеев депутат болон хунгалдан тухай үнэмшлэгэ Д. Ц. Цыремпилодо барюулжа байна. А. Пестеровэй фото.

РСФСР-эй Верховно Сөвөдтэ һунгагданан депутатуудай список

(Ургэлжэлэ. Эсинцинь «Б.-М. Үнэхэй» февралын 14-эй номртто).

ЧЕЛЯБИНСК ГОРОД
Агаркова Нина Александровна—Сталинска округ
Беспалов Николай Николаевич—Советскэ округ
Панкрушев Александр Иванович—Ленинскэ округ.

ЧЕЛЯБИНСКА ОБЛАСТЬ
Гусев Григорий Иванович—Полтавска округ
Додонов Федор Никитович—Миньярска округ
Занкин Иван Васильевич—Миасска округ
Лупинов Захар Петрович—Магнитогорско-Орджоникидзевска округ
Малькевич Леонид Петрович—Троицка округ
Мухина Зинаида Семеновна—Челябинска хүдөөгэй округ
Патолочев Николай Семенович—Магнитогорско-Кировска округ
Перцев Михаил Андреевич—Златоустовска городской округ
Статирова Александра Тимофеевна—Кыштымскэ округ
Титова Екатерина Федоровна—Златоустовска хүдөөгэй округ
Томилов Петр Андреевич—Копейскэ округ

ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЬ
Басавин Иван Александрович—Сретинскэ округ
Воронов Геннадий Иванович—Читинскэ городской округ
Загорская Мария Ивановна—Борзинско округ
Изюмов Алексей Федорович—Петровск-Забайкальска округ
Коханский Василий Аркадьевич—Читинскэ хүдөөгэй округ
Сараев Федор Трифонович—Агянска округ
Тараскина Екатерина Георгиевна—Сквородинска округ
Фоменко Сергей Степанович—Нерчинскэ округ

ЧКАЛОВСКА ОБЛАСТЬ
Бурова Вера Васильевна—Сабактапска округ
Вишняков Алексей Антонович—Орско хүдөөгэй округ
Воробьев Владимир Васильевич—Бугурусланска округ
Дроздов Владимир Васильевич—Орско городской округ
Зорин Иван Васильевич—Бузулукска округ
Ильичев Леонид Федорович—Покровско округ
Кислицина Ольга Ефимовна—Октябрьска округ
Колесников Порфирий Константинович—Чкаловска-Кагановичска округ
Мазуровская Ольга Эрнестовна—Чкаловска-Дзержинскэ округ
Родимцев Александр Ильич—Чкаловска хүдөөгэй округ
Субботин Никита Егорович—Абдулинска округ
Черкашина Агрипина Ивановна—Сорочинска округ.

ПЕРЕСЛАВСКА ОБЛАСТЬ
Бахова Евдокия Павловна—Неокузска округ
Ворончих Михаил Парамонович—Переславска округ
Голосов Алексей Александрович—Даниловска округ
Козлов Алексей Иванович—Щербаковска хүдөөгэй округ
Марков Владимир Михайлович—Угличска округ
Мешалкин Александр Алексеевич—Щербаковско городской округ
Митрохин Тихон Борисович—Ярославска-Кагановичска округ
Осипов Артемий Павлович—Ярославска-Сталинска округ
Сидоров Иван Александрович—Ростовско округ
Шарова Зоя Илларионовна—Ярославска хүдөөгэй округ

БАШКИРСКА АССР
Балаева Мария Ивановна—Белорецкэ округ
Белобородов Николай Михайлович—Кигинскэ округ
Вагапов Сабир Ахмедьянович—Уфимскэ-Кировскэ округ
Галеев Фаизий Миннигалеевич—Янаульска округ
Голев Яков Ильич—Дюртюлинскэ округ
Евсеев Михаил Андрианович—Туймазинска округ
Ишкинина Шакира Гарифовна—Бирскэ округ
Кувшин Степан Иванович—Буздьянска округ
Кусимов Тагир Таипович—Зианчуринска округ
Мавлютова Магрифа Закиевна—Альшеевска округ
Поскребышев Александр Николаевич—Белебеевскэ округ
Сафронов Арсений Михайлович—Аскиянска округ
Соболев Евгений Федорович—Уфимска-Ленинскэ округ
Солонья Василий Степанович—Баймакска округ
Татаринов Дмитрий Иванович—Благовещенскэ округ
Уразбаев Насыр Рафикович—Аургазинска округ
Ферин Михаил Алексеевич—Чемкиовско округ
Хажимова Шамсия Газиевна—Стерлитамакска округ

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР
Зайцева Степанида Михеевна—Забайкальска округ
Кучеров Василий Максимович—Кяхтинска округ
Цыремпило Дорж Цыремпилович—Улан-Удэнскэ округ
Цыдымжапов Гомбожап Цыдымжапович—Прибайкальска округ

ДАГЕСТАНСКА АССР
Абазова Надежда Петровна—Махач-калинска округ
Арбуллев Магомед—Хунзахска округ
Курбаналиева Кизейбат—Дербентскэ округ

РСФСР-эй Верховно Сөвөдтэ

Магомедов Расул Магомедович—Касумкентска округ
Тахтаров Адиль Гирей—Хасавюртовско округ
Фаталиев Халил Магомедович—Буйнакска округ

КАБАРДИНСКА АССР
Кудаев Черим Карамурзович—Сталинска округ
Сячинов Владимир Кириллович—Октябрьска округ

КОМИ АССР
Рочев Иван Алексеевич—Сыктывкарска округ
Старцева Мария Елизаровна—Ухтинска округ
Харин Петр Ромонович—Воркутинска округ
МАРИЙСКА АССР
Лопатин Георгий Иванович—Пошкар-Олинска округ
Мосолов Василий Петрович—Сернурскэ округ
Охотникова Мария Лукинична—Ронгпийско округ
Рябчиков Николай Петрович—Горно-Марийска округ

МОРДОВСКО АССР
Абаимова Пелагея Никитична—Ардатовска округ
Лемонова Вера Петровна—Краснослободско округ
Мажаев Федор Трофимович—Саранска округ
Мордвинов Аркадий Григорьевич—Ковылкинска округ
Рябов Гавриил Георгиевич—Зубово-Полянска округ

СЕВЕРО-ОСЕТИНСКЭ АССР
Косик Гавриил Иванович—Малгобекска округ
Тогуев Виктор Соламебекович—Дзауджикауска округ
Туаева Ольга Николаевна—Алагирска округ
ТАТАРСКА АССР
Адо Андрей Дмитриевич—Казанско-Молотовско округ
Аюпова Амина Нуруллоевна—Зеленодольско округ
Барышников Александр Георгиевич—Казанско-Ленинскэ округ
Булатов Фатых Гарипович—Чистопольско округ
Валлуллин Хазиб Валлулович—Муслюмовско округ
Герасимов Павел Константинович—Мензелинско округ
Динмухаметов Галей Афзалетдинович—Бугульминска округ
Жиганов Назип Гаязович—Буйнакска округ
Измайлова Гельга Гизиевна—Тельманска округ
Куламетова Амина Галеевна—Первомайскэ округ
Лобков Вячеслав Николаевич—Тетюшскэ округ
Милчкий Василий Иванович—Арска округ
Муратов Зиянат Ибетович—Благовещенскэ округ
Окулов Василий Андреевич—Куйбышевска округ
Погов Василий Федорович—Мамадышска округ
Романов Сергей Дмитриевич—Казанска-Сталинска округ
Салриева Фаузия Садретдина — Казанска хүдөөгэй округ
Талыпов Салим Билалович—Шереметьевскэ округ
Хисамова Нафиса Хадеевна—Кукморско, округ

УДМУРТСКА АССР
Васильева Клавдия Александровна—Воткинско округ
Иванов Николай Григорьевич—Балезинскэ округ
Русин Михаил Дмитриевич—Сарапульска округ
Савельев Дмитрий Федорович—Ижевскэ-Ждановска округ
Сафонов Григорий Николаевич—Можгинско округ
Соколов Геннадий Константинович—Ижевско-Пастуховско округ
Чернов Викентий Николаевич—Глазовско округ
Шевелькова Антонина Ивановна—Угинскэ округ

ЧУВАШСКА АССР
Андреева Зоя Ачанеевна—Канашска округ
Ахазов Тимофей Аркадьевич—Чкаловска округ
Митряшов Семен Трофимович—Вурнарска округ
Покровский Михаил Владимирович—Алатырска округ
Сомов Александр Васильевич—Шумерлинска округ
Федорова Александра Федоровна—Цивильска округ
Федоров Вениамин Федорович—Чебоксарска округ

ЯКУТСКА АССР
Борисов Семен Захарович—Якутска-Центральна округ
Захаров Андрей Иванович—Якутска-Северскэ округ
Макаров Иван Яковлевич—Алданска округ
ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

ТУСХАЙ ОКРУГУУД
Боллин Иван Васильевич
Виноградов Василий Иванович
Галайшев Сергей Федорович
Жигарев Павел Федорович
Кирпиков Борис Петрович
Крылов Николай Иванович
Нуждов Николай Ильич
Пронин Алексей Михайлович
Пронин Михаил Михайлович
Скляров Максим Гаврилович
Сорокин Константин Леонтьевич
Фролов Александр Сергеевич

һунгаха һунгалтанууде эрхилжэ һунгуулин Центральна Комисси.

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соедтэ нунгагданан депутадуудай СПИСОК

УЛАН-УДЭ ГОРОД

Сталин Иосиф Виссарионович—Паровозо-бүтээлгын округ
 Молотов Вячеслав Михайлович—Железнодорожно округ
 Дымников Павел Алексеевич—Лазовско округ
 Жук Нина Ивановна — Шинэтуевско округ
 Конобеев Матвей Семенович—Тэцовско округ
 Криштаб Борис Яковлевич—Заводско округ
 Кудрявцев Александр Васильевич—Дивизионно округ
 Кутышев Иван Павлович—Театральна округ
 Майкова Анна Хабеевна—Кирпичнозаводской округ
 Минеев Петр Васильевич—Селенгинскэ округ
 Островская Вера Леонтьевна—Красноармейскэ округ
 Павлуцкая Наталья Алексеевна—Стеклозаводской округ
 Пискунова Евгения Никитична—Кировско округ
 Раднаев Эрдэн Раднаевич—Шмидтовскэ округ
 Сабуров Леонид Павлович—Заводско округ
 Сальников Дмитрий Петрович—Октябрьско округ

Семенович Зоя Петровна—Лесозаводской округ
 Смагин Василий Корнилович—Комсомольскэ округ
 Соседенко Николай Прокопьевич—Рылевскэ округ
 Танхаев Василий Бахаевич—Мичуринскэ округ
 Тоцилов Илья Иосифович—Серовско округ
 Цыдымпилова Долгоржап Цыденжаповна — Промкомбинатско округ
 Цыремпилов Доржи Цыремпилович—Советскэ округ
 Шоткинова Зинаида Ломбоевна—Свердловско округ

БАГУШКИН ГОРОД

Масалов Дмитрий Павлович—Бабушкинскэ округ
 ГОРОДОК ГОРОД
 Анисимова Ульяна Михайловна — Городокскэ округ
 Иванов Соломон Матвеевич—Холтосонско округ

БАЙКАЛО-КУДАРЫН АЙМАГ

Вторушин Иван Авакумович—Кударинскэ округ
 Сычев Трофим Лоповеевич—Шергинскэ округ
БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ
 Винтовкин Капитон Дмитриевич—Баргузинскэ округ
 Красильников Николай Петрович—Усть-Баргузинскэ округ
 Тосхалаева Цындыма Ангабаевна — Сувинскэ округ

БАУНТЫН АЙМАГ

Казаков Александр Яковлевич — Богдаринскэ округ
 Корсакова Евдокия Гавриловна—Ципиканскэ округ
 Хангалов Михаил Павлович—Присково округ

БИЧУРЫН АЙМАГ

Дубровский Василий Иванович — Партизанскэ округ
 Санжигуренов Цыдендоржи Санжигуренович —Окино-Ключевскэ округ
 Санжиева Цыпилма Санжиевна—Заганскэ округ

ЭЗДЫН АЙМАГ

Фомин Иван Ефимович—Бичурска округ
 Мункуев Балдан-Самбу Тудупович—Боргойско округ
 Чагдурова Ханда Жансарыовна—Петропавловскэ округ

ЯРУУНЫН АЙМАГ

Трофимов Иван Максимович—Витимскэ округ
 Цыренжапов Цыден Нимаевич—Сосново-Озерско округ

ЗАНГРАЙН АЙМАГ

Галсанов Цыденжап Галсанович—Илькинскэ округ
 Киселев Серпион Кириллович—Занграевскэ округ
 Насандареева Мыдыгма Эрднеевна—Онохойско округ
 Сафронов Роман Савельевич—Ново-Илькинскэ округ
 Цыденова Гунсын Аюшеевна—Усть-Курбинскэ округ

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ

Модогоев Андрей Урухеевич—Санагинскэ округ
 Цыбенова Цырен Очировна—Хамнейскэ округ

ИВОЛГЫН АЙМАГ

Дымбрылов Бимба Санжиевич — Оронгойско округ
 Жалсабон Дашидондок Жалсанович—Саянтуевскэ округ
 Мункоев Даша Мункоевич—Иволгинскэ округ

КАБАНСКИЙ АЙМАГ

Неверов Николай Алексеевич—Твороговско округ
 Таракановская Анна Антиповна—Кабанскэ округ

Цыганков Григорий Павлович—Танхойско округ
 Чувьуров Михаил Иванович—Посольско округ

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

Дамдинжапов Цырендоржи Жанабадаревич—Средне-Кодунскэ округ
 Раднаева Цыбжитма Батуевна—Кижингинскэ округ

КУРУМКАНАЙ АЙМАГ

Абыков Николай Аржеевич—Гаргинскэ округ
 Дугарова Самацо Цыреновна — Курумканскэ округ

КУДАРЫН АЙМАГ

Байрбилктуев Даба Цыремпилович—Кударинскэ округ
 Барабанов Константин Трофимович—Тамирскэ округ
 Цыренова Рыгжит Очировна—Больше-Кударинскэ округ

КЯХТЫН АЙМАГ

Аюшеева Цырма Жигмытовна—Кяхтинскэ хүдөөгэй округ
 Рязанцев Алексей Карпович—Кяхтинскэ городско округ
 Шагдыров Байр Бадмаевич—Кяхтинскэ пригороднэ округ

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

Барьядаев Константин Лаврентьевич—Сутайскэ округ
 Дашиева Дарижап Дашиевна — Шаралдайскэ округ

Крылов Василий Петрович—Мухаршэбэрэй округ
 Митякин Сергей Иванович—Хонхойско округ

АХЫН АЙМАГ

Сахьянов Владимир Афанасьевич—Туранскэ округ

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ

Белоусов Лаврентий Степанович — Ильинскэ округ
 Ильин Павел Ильич—Турунтаевскэ округ

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ

Антоноук Иосиф Антонович — Нижне-Ангарскэ округ
 Колмаков Дмитрий Федорович—Верхне-Ангарскэ округ

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Балков Михаил Николаевич—Убукунскэ округ
 Будаев Пыл-Доржи Будаевич—Убур-Дзакойско округ

Лобсанов Будажап Лобсанович—Ново-Селевинскэ округ
 Эрднеева Долгоржап Бальжиевна — Гусино-озерско округ

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

Балханов Александр Афанасьевич—Больше-Куналеискэ округ
 Григорьева Прасковья Ивановна—Тарбагатайскэ округ
 Ильков Валентин Николаевич—Барыкино-Ключевскэ округ

ТОРИЙН АЙМАГ

Гувьянов Константин Васильевич—Нижне-Торейскэ округ
 Кишикова Дарья Самбуевна—Бургултайскэ округ

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ

Сампилов Цыренжап Сампилович—Цаган-Нурска округ
 Фомкина Дулма Дамбаевна—Кыренскэ округ
 Янданова Ханда Балдановна—Еловскэ округ

ХОГИЙН АЙМАГ

Хезагаев Иван Алексеевич—Удинскэ округ
 Чимитова Бутит—Хоринско округ

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соедтэ нунгахан хунгалтанууды эхилхэ хунгуулин Центральна Комисси.

Нүхэр С. М. Зайцевада РСФСР-эй Верховно Соедтэ депутат Солон нунгагданан үнэмшлэгэ барюулагдаба

Байгша оной февралйн 13-ай үдэр РСФСР-эй Верховно Соедтэ нунгахан хунгалтанууды эрхилхэ хунгуулин Забайкальска 676-дахн Окружной комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Филиппов РСФСР-эй Верховно Соедтэ депутат болон нунгагданан тухай үнэмшлэгэ Степанида Михеевна Зайцевада барюулба. Үнэмшлэгэ барюулха үедэ олонийтн эмхи зургаануудай ба хэблэлэй түлөөлгөшэд байлсаа.

Хунгуулин Окружной комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Филиппов үнэмшлэгэ барюулха зуураа, нүхэр Зайцева хандажа ингэжэ хэлэбэ: —Манай округой нунгагшад болбол танай кандидатурин түлөө тон ехэ дэбжэлтэтэйгээгэ голосуудаа үгөө. Тэдэнэр хадаа танай түлөө голосуудаа үгэхэдэ Сталиной түлөө, Лениной Сталиной партиин түлөө, советскэ Эхэ оройнойгоо улам хүгжэн бадар-

Зуу гаран кочегарнууды бэлэдхээ

Паровозо-бүтээлгын заводой гар байрын ба коммунальна таһагта Г. Х. Яковчук гэшэ 10 гаран жал кочегараар хүдэлмэрилэнэ. Олон жал хүдэлмэрин дүрэлтэй болон кочегар нүхэр Яковчук өөрынөө мэр гэжэлдэ 100 гаран залуу хүдэлмэришэдые хурган байна. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд Беляков, Елизов, Хомутова, Семенова гэшэд мүн лэ хургагшад аади эрхим мэр гэжэлтэй кочегарнууд болонхой.

Мүнөө нүхэр Яковчук инструктор кочегар бдлогдон дэбжүүлэгдэжэ, ажалдаа үшөө эршэтэйгээр ба үгсхэл тэйгээр ажалдаа болобо.

Н. Цоктоев.

Һаяхан болоһон хунгалтануудта коммунистууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блок илаба. Мүнөө округной комиссиууд арадай хунгалтануудта депутатска үнэмшлэгэ барюулжа эхилсэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мичуринска №7 хунгуулин Окружной комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Екатерина Васильевна Яцевилло БМАССР-эй Верховно Соедтэ депутатаар хунгагданан Василий Бахаевич Танхаевта депутатска үнэмшлэгэ барюулжа байна.

И. Красавцевай фото.

Эрхим хүнүүдээ нунгаабди

Иволгын аймагай Лениной нэрэмжэтэ, Кировай нэрэмжэтэ ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд хотирон урдан Баян-голые зубшаад, бэе бэелээ холо бэшэ хуурижаһан байна. Хунгалтын үдэрэй урда хүнүүдэ колхозуудай хоорондохой харгынууд дээрэ моритой хүнүүд тон эртэ бии болоо һэн. Эдэ хүнүүд болбол Кировай нэрэмжэтэ колхоз тэвшэ эгүлгэжэ, тон яралтайгаар хатаргалдана.

Тус колхозой клубай дэргэдэ байгаа багхан гар соо хунгуулин участка байгаа. Голосованин ажилхэбэ бүри урид хэдэн арбаад хунгагшад колхозой клубаар дүүрэн сугларһан байба. Жэшээлхэдэ, колхозник Демба Санжиев гэшэ хүбүүн басаган хоёртоо эгэл түрүүшээр голосовалхын түлөө 25 молонһоо эрһэн байгаа. Тээд, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой молонһоо дархан Цыбик Доржиев гэшэ Бадмаанда эхэнэртэйгээ тэрэнһээ түрүүлжэ эршэтэй байба. Эдэнэр болбол нотаг соогоо хүндэтэй хүнүүд. Эдэ хоерой 8 хүбүүн арынгоо Эхэ оронине хамгаалжа фронт дээрэ дайладалан байна.

Газза үшөө харанхн. Сэргэдэ үяатай байһан морид үбэлэй хүйтэй жабарта тэжэжэ ялан, хүлээр галар сабыан хахинаг хохиног гүүлнэ. Клуб соо аятай дулаан. Тэндэ сугларһан үбэгтүд колхозойнгоо байтал тухай хөөрөлдэнэ. Лениной нэрэмжэтэ колхоз болбол хунгалтын үдэр болтор хүлээ ажалтайгаа ээр зэмсгүүдые хабарайнгаа тарилгада

түрэнэр бэлдэд байгаа һэн. Мүн февраль һара соо абанан түлүүдээ бултгыһэн гэжэжэжэ шадба. Мүнөө Баян-гол дээрэ электростанни барилдажа байна, һаяын сэгтэ элд гурбан колхозуудай бүхы гэрнүүд соо электрическэ лампочканууд яларан носохо юм. Колхознигуудай урда баян ба культурна ажабайдалай эм үргэнөөр нэгдэнхэй. Энэ замаар тэдэнэр турал аха ород аралтайгаа сугтаа, коммунистическэ партиин, нүхэр Сталиной ударидалгаар гэтэн гэрэлтэ эрэдүйн байдал тэжэ хурдан түргэнөөр ябажа ябана.

—Үр сэйха дүтэлбэ,— гэжэ 82 наһатай Даша Дарбаев хууриһа яаража бодоно.

Клуб соо байһан хүнүүд бултадаа газаша гаража, участка тэвшэ ялан ошонод. Эдэ колхознигуудтай хөөрөлдөө хөжэ байһан участкаво комиссин түрүүлгэшэ Р. Дашиев хунгагшадта хандажа урин дулаанаар:

—Зай нүхэд, хүлээжэ ядалан баръята сагнай тулажэ эрбэ. Энэ дари хунгажа ажилхэбди.— гэжэ.

Эгсэ 6 час, Комиссин түрүүлгэшэ хунгагшадые голосованида урина. Айнабтар зохидоор шэмэглэн гоёон зоахан зал соо 7 кабинанууд байна. Нүхэр Сталиной портрэдэй урда ласадан хоер урнанууд. Нэгэ урна соонь хунгагшад улаан бюллетеньүүдээ, нүгэлдэ соонь сагаан бюллетеньүүдээ табина. РСФСР-эй Верховно Соедтэ депутатска эрхилхэ хунгуулин Центральна Комисси түрүүлгэшэ нүхэр Федор Филиппов хунгагшадтай гэрнүүдээр ябана. Шинэ 9 сагта агуулын хунгагшад голосовалха. Тэрэ мүнөө комбинатта хүдэлмэрилжэ байһан эрбэ. Орой боложо эршээ эгсэ гэмшэнэ. Тээд яахаше аргагүй бэега. Постоео хаяжа болохогүй бэегабуу. Хүүлээрн үшөө хэдэн хунгажа үнэмшлэгэнүүдээрэ голосовалд. Хүнн 12 час, хунгалтын комиссин түрүүлгэшэ хү членүүдэй хабаадсалгатай урнаа эзэнэ. Тэндэ олонитые зургаануудһаа ба хэблэн газетнэ һээ түлөөлгөшэд байлсаа.

Улаа ягаан бюллетеньүүдые үнгарын илгажа ажилбэ. Тинхэра бюллетеньүүд дээрэ мэр олон бэшэгүүд олоно. Билэ захашаан уншанабди. Тээд тал зарымые эндэ тэмдэглэхэ ушар болоно.

—Манай эсэгэ Сталинда аасоло! Тэрэнэй агууехэ сурталын сарна хаягы. Цыремпилов түлөө голосоо баяртайгаар үгэбэ гэжэ танигдаагүй хунгагша бэшэ байгаа.

—Би советскэ демократич орондо түрэндөө тон жаргалтай. Энэ жаргалайнай улам бадар түлөө бүхы хүсээг үгэн тэмсэг гэжэ А. Н. гэжэ гар табиган хунгагша бэшэнэ.

—Коммунистууд ба партийна хүнүүдэй блогой кандидату түлөө голосуудаа үгэхэдэ, совет оройнойгоо саашаа халбархын түлөө голосовалнаб гэжэ лаб нэмлэ. Сталин мандаха болтогойнха грамотаар бага хунгагша гэжэ хэдэн алдуутайгаар бэшэнэ.

Хунгуулин дүн гарганабди, совет байһан хунгагшад бүхы хабаадан байба, нэгэн хүн шөө аһадынгоо голосуудые Сталиной блогой кандидатуудай түлөө байгаа.

Мүнөөдэр манай республикы гагшад Эсэгэ орондоо, инга Сталида хизарлаһагүй дуратай байна, шэнэ табанжэлэй гайхамшад түсэбые хэрэг дээрэн баян байһанаа үшөө дахин харуулба.

В. Брусалин, Д. Дугаев.

Арад зоной эдибхи

Февралйн 8-ай үдэшэ, Үгөөдэр РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соедтэ нунгахан хунгалтанууд болоһон. Энэ удэрые хэдэн шэнээн хүлээжэ гэжэшэбди.

Мичуринска №7 хунгуулин округой участкадуулар ябанабди. Үдэын 8 часа хунгуулин №9 участка эрбэбди. Хунгуулин участкаво комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Собеников бидэниие хүндэтэйгээр хүлээнэ.

—Хэдэн һара бэлдхөнэйнай үр түлөө харагдахан гэшэ. Манай участка түрүү участкадуудай нэгэн байһан юм. Тээд хунгалтынше үдэр эрхим жэшэ харуулжэ еһотойд гэжэ найданаб. Юуб гэхэдэ, манай агитаторнууд муу бэшээр хүдэлмэриле. Жэшээлхэдэ, облоенкомадай агитколлектив (ударидагань подполковник нүхэр Клецоко), агитатор нүхэр Шальшин (элүүрые хамгаалха министерствын эхин парторганизацин секретарь), Дружинина (№3 басагадай хургуулин багша) гэшэд бүхы хунгуулин кампанин үедэ тон һайнаар хүдэлмэрилжэ байха юм.

Удэнгүй үдэын 10 час болошоно. Буурал сагаан нахалтай нэгэ үбган бидэнэй хажууда эрээд, малгайгаа абан мөндшөлбэ. Тэрэнэй сабсагаан толгойе харахадэ үнн сагта эүдэн шэнги үнгарһэн ноод баядай зисаг түр, хуушанай харанхы мунхаг байдал үзэнэн хүн байна гэжэ һанаанда ороно.

—Баяртай үдэшэ! Би нэгдэхэ хүн боложо голосовалхаа эрээб. Үгөөнэй 6 час болтор хүлээхые зүбшөөрт.— гэбэ. Бидээр юушые ойлгоогүй хууһан аад, гэнтэ гурбуулаа болоод.

—Болохо, болонгүй яаха һэм, үбган асэгэ,— гэжэ нэгэн дуугаар хэлэнэбди.

Энэ үбган Тимофей Григорьевич Макапов байба. Макаров мүнөө жал эгсэ 70 наһатай болоо. Гэбэшые залуу хүбүүн шэнгээр шапта дорюулар гэшэхлыһе ажаглаад, ямар буурашагүй хүсэ шадал гэшэбэ, али энэ ехэ һайндэртэ һанаа сэдхэхлыһе, бэе мусын залуу болоо гэшэ гү гэжэ һанагдана.

Хоёрдохой дахарты Гаража Мичуринска хунгуулин округой комиссин түрүүлгэшэ респ.блкийн сугта багша нүхэр Яцевилло округийнгоо бүхы участкадуудай хунгалтайд гүйдэ балэн байһые омгорхойгоор хөөрлэнэ.

Хүнн 12 час боложо байхадэ долоо дахарты буужа, хунгуулин участкагой байрада дахин оронобди. Мүнөө тэндэ эрбаад шахуу хүн хуубал.

Тэдэнэй танилсанабди. 70—80 наһатай үбгэд хүгшэд Барсуков ба Корнакова, залуу хунгагшад Архинева ба Шкапская. 76-тай хүгшэн Корнакова гомодолтойгоор, урма хухархан шэнги, ахын зөлэхэн хоолойгоор хэлэбэ:

—Би нэгдэхэ хүн боложо манай депутадуудай түлөө голосовалха гэжэ һанаа һэм. Тээд һамайе үрджэ хэдэн хүн эрээд хууба. Нэгдэхэ хүн боложо голосовалхааа гэжэ дэһэндэ гэмшэнэб. Тээд хайшан гэхэб, 5-дахышые хүн боложо голосовалхада баяртай байнамада.

Диана Архиневада мэнэ һаяхан, февралйн 1-дэ хунгажа наһаниин хүсөө. Тээд февралйн 9 болтор 8 үдэр байгаабуу. Энэ богонихон саг ямар ута шэнги үзэгдэб. Харин мүнөө хүнөө түрүүн голосовалха гэжэ үдэын 11 сагта эрһаниинь, Дианаһаа урид хэдэн хунгагшад хуубабуу.

Мэдэгдэгүй байтар үгөөнэй 6 час болошоно. Энэ үедэ 73 хүн сугларалда байба. хунгуулин участкаво комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Собеников һан түрүүн эрһэн хунгагша Макаровта хайша үгэнэ. Нүхэр Макаров хайша абаад, баруун гараа дээрэ үргэжэ, үгдэндэ татагданхай лентые таһа хайшалжа хунгажа комнаго соо түрүүлэн ороно. Хойноһоонь бэшэ хунгагшад һабариалан оронод.

Участково комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Собеников Макаровта түрүүшын бюллетеньүүдые барюулна. Эсэгэ Сталиной зурагы шэртэн хараад Марков бахарданги хоолойгоор:

—Сталиной түлөө— гэжэ бюллетеньүүдэ табижархна.

Удаалан Пелагея Егоровна Григорьева гэжэ 60 гараад наһанай хүтшөөдэй эржэ, улаа ягаан бюллетеньүүдэ урнаруу табигтатаа хамтай. —Нүхэдүүд, би голосоо манай үнэн сэхэ хүбүүд, басагадай түлөө үгэхыһын. Тинхэдэ Сталиной түлөө голосовалнаб гэжэ һананам. Эсэгэ Сталин үндэр һаһа наһалаг лэ!— гэжэ.

Үдэрэй 12 часа бүхы хунгагшад эхэнхине голосуудаа үгэнэн байгаа. Үгөөнөө хойшо амаралтын комнаго соо хүн зон дүрэн, Наада энеэдэн. Хэдэн дахин концерт харуулагдана.

Удэшин хургуули нэгдээ

«Бурят-монгол үзэг бэшгэтэ арал зонине хургаа хэмжээнүүд тухай БМАССР-эй Совмин ба ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолыг хэрэг дээрэ бэлдүүлэх талар хүдэлмэр Сэлэнгын аймагай олонхи сомонууд ба колхозуудта ябуулагдажа эхилээ. Мүн Ново-Селенгинск тосхондо энэ оной январин 15-наа эхилж советск-партийна адихитэний удэшин хургуули нэгдээ. Тус хургуулин хэсхэл 7 хоногтоо 3 удаа үнгрэгдэнэ. Аймагай центрей албахаагшад хамта 25 хүн энэ хургуулида буралсана.

Гадна, тус хургуулида хурагшадны удэшин хүдэлмэрийн сүлөөлжэ ба удаан хугасаагаар хүдээ командировкодо ябуулхагуй гэбэн арга хэмжээнүүд адтанхай. Тус хургуулине бурят-хэлэнгй шадабартай багша нүхэр С. Буянтцева хүтэлбэрилнэ. И. Осодоев.

Хориго хойшо татана

Хорин аймагай хууриг зоной эхэнхи хубин бурядууд болохо юм. Иймээ ород алфавит дээрэ зохогдогон бурят-монгол үзэг бэшгэтэ арал зонине хургаа хүдэлмэр үлэмжэ хайнаар табигдан байха еһотой байгаа. Гэбшье энэ талаар биратай хүдэлмэри ябуулагдагуй байна.

ВКП(б)-гэй Хоринг аймак болбол арал зонине үзэг бэшгэтэ хургаа талаар зохио хэмжээнүүдые хараалхан тогтоол хаа саг соонь гаргажа, тэдэ хэмжээ-ябуулануудые ажал хэрэг дээрэ бэлдүүлжэ ябадалые аймагай гэгээрэлэй таһаг (Поймаков) ба культурно-гэгээрэлэй таһагта (Байнов) даалгаһан байгаа. Теэд, тэдэнэр үнгрэгшэ оной декабрин 15-да хаа-хаангай буралсал эмхидхэхэ еһотой байһан аад, мүнөө хүртэ юушыг хэзэгүй байха юм. Ашангын, Красно-Партизанска ба Анаагай сомонуудта үзэг бэшгэтэ мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдэй тоо бүридхал абалгыг хая эхилжэ байһан ябадал хадаа дээрэ дурсагдан ушарта дүрэн баримта боложо үгэвэ.

Аймагай гэгээрэлэй ба культурно-гэгээрэлэй таһагта үзгөө энэ гүрнэ түрын удхашанартай хэрэгые хойшо татажа байхынь хаража байһаад, Хоринг Аймагһысэдком ба ВКП(б)-гэй аймак ямаршье хэмжээ абадаггүйн тэсэшгүг байна. Ч. Цыдыпов.

Хайхарамжагуйгөөр хандаһан ябадал

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй тогтоолдо иимээр хандажа болохгуй

Бурят-монгол шэнэ үзэг бэшгетэ шудалха гүшаа ВКП(б)-гэй Обкомой бююрой ба Совминэй гаргаһан шиндхэбэрине Ахын аймагай колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад еха дэбжалтэйгээр утгана байна.

Мүнөө аймагай зарим колхозуудаар үзэг бэшгэтэ мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдэй ехэ наһатанай хургуулинууд занягта эхилэнхэй. Жэ-шээлхэдэ Бурянолой сомоной Каландарашвиллин нэрэмжэтэ колхоздо үзэг бэшгэтэ мэдэхэгүй 27 хүн, үзэг бэшгэтэ бага мэдэхэ 22 хүн буралсалда хабаруулагдаһаар 2 нара шахуу болоо. Тэрэ хургуулинуудта культурмеецүүдэр нүхэд Балжиннима Патархаев ба Доржи Сантисбаев гэгшэд томилолоод, хэсхэлээ жэшээтэ хайнаар ябуулжа байна. Энэ хоер культурмеецүүдэй эрхилдэг хургуулинуудта хурагшадны мүнөө бэшгэтэ ба уншалаг болоо. Мүн Орлигой сомоной «Улаан Шагаа» колхозой культурмеецүүд нүхэд Дулма Цыбикова ба Дари Галсанова гэгшэд арал зонине шэнэ үзэг бэшгэтэ хургаа хэрэгые муу бэшээр ябуулна.

Гэбшье, тус аймагай зарим нэгэн колхозуудаар ба өмхизургаануудаар энэ гүрнэ түрын удхашанартай хэмжээ-ябуулга муугаар бэлдүүлгдэнэ. Сталиний нэрэмжэтэ колхоздо үзэг бэшгэтэ мэдэхэгүй 18 хүн, үзэг

бэшгэтэ бага мэдэхэ 21 хүн бии, теэд мүнөө хүртэр эдэнэр буралсалда хабаруулагдагуй байха юм. Тус колхозой түрүүлгшэ нүхэр Дарбаков ба партийна эхин организациин секретарь нүхэр Хуриганова гэгшэд шэнэ алфавидыг өөһлөө хайн мэдэхэгүй байхааа гадна, энэ шухала хэмжээ-ябуулгыг тоологуй байһан гайхалтай. Тэрэшэвин Молотовой нэрэмжэтэ ба «Коминтерн» гэжэ колхозуудта мүн лэ нимэрхүү байдалтай.

Аймагай центртэй олонхи эмхи зургаануудаар эмхидхэгдэн эхэ наһатанай хургуулинууд хүдэлмэрилхөө болишоо. Гэхэтэй хамта, аймагай финансова таһагыг дагша нүхэр Бугалов, аймагай коммунална таһагыг дагша нүхэр Хадагав ба аймагай бусад олон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгшэд энэ хэмжээ-ябуулгыг тоологуй заншалтай.

ВКП(б)-гэй Обкомой бююрой ба Совминэй тогтоолыг хэрэг дээрнэ бэлдүүлжэ ябадалыг Ахын аймагай гэгээрэлэй таһаг хүтэлбэрилнэгүй. Мүн тэрэшэлэн шэнэ үзэг бэшгетэ ямаргаар шудалжа байһанинэ шалгадагуй байна.

Аймагай гүйсэдхэхэ комитетэй зүгһөө энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа табижа саг тулажа эрөө.

Дагба Иисев.

Шэнэ үзэг шудалха тухай зүблөөн болобо

Цаяхан Кяхтын аймагай «Улаан Субэгтэ» гэжэ колхоздо ород алфавит дээрэ зохогдогон бурят-монгол шэнэ үзэг бэшгетэ шудалха тухай зүблөөн үнгрэгшэ. Энэ зүблөөндэ «Бурят-Монголой Унэ» газетыг уншаршад—эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдээ бэшгэтэд хабаруулааса.

Тус зүблөөн дээрэ шэнэ үзэг бэшгетэ эршэмтэйгээр шудалха тухай асуудалаар «Б. М. Унэ» газетин Кяхтадахи корреспондент нүхэр Дымбыров үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй бүлээр зүблөөндэ хабаруулагдаһан тэдэбхитэйгээр үгэ хэлэһэн байна.

Колхозой уншалгын байшанинэ даагша нүхэр Б. Гармаев үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ тэмдэглэбэ: —Манай нотагта бурят-монгол

үзэг бэшгетэ мэдэхэгүй хүнүүд үсөөн бэшэ байна. Тимэһээ түрэлхи хэлэн дээрэ хэблэгдэн гарагад ноомуудыг ба гэгээрэлдэ уншажа шадахагуй дээрнэ республика соо боложо байһан һонинуудыг мэдэхэгүй байха юм. Мүнөө бидэнэр энэ аймагта жэгшүүртэй байдалаа дары усадхаха зэргэтэйбди.

Саашада үгэ хэлэгшэд бурят зонине шэнэ үзэг бэшгетэ хургаа тухай БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой тон шухала тогтоолой хангалтагуйгэр дүүргэгдэжэ байһан тухай тогтобод. Энэ хэрэгые ажилхэ аймагай гэгээрэлэй таһаг болото хэмжээнүүдые абангүй хууһаар.

Д. Будажапов.

ДУУ ГАРАГАД НҮҮДЭЛ КИНОАППАРАТУРАНУУД ХҮДӨӨ ЭЛБЭГЭГДЭЭ

Бурят-Монголой Министрүүдэй Советэй дэргэдэхи кинофикацин Управлени болбол хаяхан дуггардаг нүдэл 15 киноаппаратура абаба.

Тэдэ киноаппаратурануудай хоерын Заиграйн аймагта үгтөө. Тэрэнэй нэгэнине «Улаан-Эрхирэг» колхоздо стационарна киноустановка болгон тодохо юм. Нүгөөдэнэ гус аймагай худгай зонине кино харагаар хангаха хэрэгтэ зориулагдаха байна. Бусад киноаппаратурануудын МТС-үүдтэ стационарна киноустановкаонуд болгон тодохон тула Түнхэнэй, Иволгын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Бучурын Прибайкальска, Залын аймагуудай кинофикацин таһагуудта ябуулагдаа.

Бичурын финансова таһаг мурьсөөндэ илаба

Республикын финансова таһагуудай хүдэлмэрилгшэд Россияска Федерациин ба Бурят-Монгол республикын Верховно Советуудтэ хургаа бунгалтын хүндэлдэ 1947 оной нэгэдхэн кварталай мунган зөөри элсүүлгын тусбүүдые дүүргэхэ гэбэн уялга абан байгаа.

БМАССР-эй финансын Министерство финансова хүдэлмэрилгшэдэй социалистическэ мурьсөөнэй дүн гаргажа, энэ мурьсөөндэ Бичурын финансова таһаг (дагшан нүхэр Санжигалов) түрүү хуури эзлэбэ гэжэ тэмдэглэһэн байна. Тус таһаг февралын 9 да алба налог суглуулжа тусбөө 60 процент дүүргэбэ. Алба налог суглуулгын тусбөө 59 процент дүүргэһэн Кяхтын аймагай финансова таһаг (дагшан нүхэр Нетесов) хоердохи хуури эзлэһэн байна.

Мүн алба налог суглуулжа талаар социалистическэ уялгануудаа нэрэнтэй түрэтэйгээр дүүргэһэн финансова таһагта тоодо Торин, Байкало-Кударын, Кабанскын, Хорин, Яруунын, Курумканай аймагуудай финансова таһагууд оролсоно.

Н. Спицын.

«Баян-гол»

Гүрэнэй Бурят-Монголой Лениний орденото хүтэмтэ драмын театр болбол РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр Н. Г. Балданогой зохоһон «Баян-гол» гэжэ пьесэ табиһаа бэлдэжэ байна.

Энэ пьесые Киргизска ССР-эй габьяата артист ба БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр Уринов найруулаһан табиһань.

Б. Аюшкн.

Ньюргүй наймаашан, нюуса үүдэтэй магазин

Закапей аймагай Цакир гэжэ тосхондо «Раймаг» гэбэн гое гаршагтай магазин бии. Теэд эгээл гайхалтайнь гоер бэшгэдэжэ гаршаг бэшэ юм...

Мэнэ хаяхан тэрэ магазинда трикотажна ад бараа асарба. Тингээд?.. (Уншагша, нэгэ бага хүлээгтэ: «Удэрнай үдшэтэй, үгманай удхатай») Тэрэ үдшэниинэ магазинай наймаашан болохо З. Петуховагэй таниха мэдэхэ, түрэл түрхэмэйхид, доогуур дуулахада, һабир шэбэр шэбэнэлдэд лэ хоер нэгээрэ хубарилдан, тэрэнэй байра гэшээ ошооһэн гэхэ...

Үглөөдэрнэ хүн зон суглараад, магазингаа нэгдэхые хүлээжэ ядаһар хахад үдэр болгобо. Хүйтэн гэбшье амаргүй, хүл гар шэмшэ рүүлбэ. Тинээр байтар арай гэжэ үдэниин нэгдэдэ, хүнүд оробоха. Тингээдэнэ шанхэн бүд түдэй үнэр ханга, хамар сохижо байхааа бэшэ, нүдэндэ харагдаха юмэ байбагүй.

— Алим, мүнөхи бараамнай? Аса-

рыт наашан бидэндэ хүнүүд. —Өдтэйше юумэ үгтэ үгтөлөөй наймаалаад һаа— гэжэ нуураашье улай мээшан харюусаба.

Гайхалхан хүнүүд газар магазининнэ тойроод шанхэн саһан дээрэ үдэнһэнь гаража ошо мүнүдһээше бэшэ юмэ лагдабагүй, харин тэрэ үдэ дэл нэгжэ һапахана бэшэ һал үлэбэгүй.

Нюуп таниха, нюуса үдэг Петуховагэй тухай литэн ингажа хэлсэдэг. «Шэ хүн байжа болоо да абарй зангын тулада сагтаа магазинга нэгжэ, сагтаа глотэ хэбтэдэг. Хүндэ ардай юмэ хайба баадаг. Энэнь ехэ үдэ бээ хэзээ хагдаха хара үдэ хэзээ улайха эһэггүй мөө».

Даш Д.

Мүнгэ суглуулгаар гэгдэнэ

Республикын финансын хүдэлмэрилгшэд 1947 оной нэгэдхэн кварталдэ мүнган зөөри элсүүлгын тусбөө болзоһоон уридалай гүйсэдхын түлээ бунгалтануудай хүндэлдэ дэлгэрхэн социалистическэ мурьсөөндэ оролсоод, халһан болото уялгануудые абан байгаа. Гэбшье, энэ жэлэй февралын 1-эй мэдээгээр республика дотор нэгэдхэн кварта-

лай налогууд ба суглуулгын тусбэ оройдоо 23 тэнь тоодо хүдээ ажахын дай оролтын тусбэ—48 процент, страховый түлбэр—28 процент, салһан кассада ороло арай 18 процент дүүргэһэн оролтын оролтончул юрдөө гүйсэдхэгдөөд байна.

И.

«Б. М. УНЭ» ГАЗЕТЫН МАТЕРИАЛААР ХЭМЖЭЭ

«ХУУЛИ ЭБДЭГШЭДТЭ ХЭМЖЭЭ АБАЧА»

Иимэ гаршагтай статья манэй «Б. М. Унэ» газетын үнгрэгшэ оной ноябрин 12-ой номерто толилогдон нояр байгаа. Энэ статья соо заһаба-рилгын хорингодон районуудта заһа-на агнаха журам еһые өбдэдэг хүнүүдэй тухай бэшгэдэһэн юм.

Кабанскын прокуратура тус статьяг үнлээр шалһан үзээд, дээрэ дурсагдан ушарнуудай зүб бай-

һые алуруулба. Заһага бари-ригдоһон газарта, иланган шая речка» гэжэ голдо заһан хүнүүд хуулин хара да хабаруулагдаба. Гадна хоерын заһага барилгыг хайжа уялгатай хүдэлмэри дундаһаа байгаа.— гэжэ аймагай прокурор нүхэр манай редакцида мэдээсэбэ.

«БҮДҮҮЛИГ ЗАНГАА ОРХИНОГҮЙ»

Манай хүдөө бэшгетэ нүхэр Ж. Цыбанов Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Сталиний нэрэмжэтэ колхозой член, сэрэгшын эхэ дала наһатай Ц. Жигмитовагэй гэрэнэй байдал тухай бэшгэдэһэн байна. Бэшгэтэ соо хэлэгдэнэ зүйлнүүдэй еһоор хэмжээ абыхын тула тус бэшгетэ Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэд-

комдо эльгэһэн байһаан хаяхан аймгүйсэдкомой түр орлогшо нүхэр Братеный редакцида «үндэр наһатай товада колхозой хүсөөр гарилагдажа байна, мүн колхоз ригүйгээр түлээ асаржа түс мэдээсэбэ.

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБИ

МОДО БА ТҮЛЭЭ БЭЛЭДХЭЛЫЕ УНЖАГАЙРУУЛЖА БОЛОХОГҮЙ

Нотагай түлшэ ба барилгын модо бэлдэхэ ябадалыг али болохоор үргэдхэхэ гэжэ шэнэ Сталинска табигдалдэ нотагай түлшын ажайлбэрини шухала зорилго мүн.

Манай республикын городууд ба аймагуудай центрүүдэй түлшэ ба барилгын модо хэрэгдэхэ элэгшэ үдэрнэ үдэртэ улам ехэ боложо байна. Коммунална предприятинуудта, ажайлбэридэ, хургуулинуудта, больницануудта, хүтэгдэй эмхи зургаануудта, улад зондо болон мүнөө дайнай хүдлэгэр хэзгэдэ байһан үргэн ехэ барилгада түлээ ба модон хээгэр хээгэрэй хээгэр хэрэгтэй болоод байна. Энэ өрлөтө манай нотагай түлшын ажайлбэри хангажа зорилготой байнабушуу.

Леспромхозуудай кадрова хүдэлмэришэдэй лундаһаа модо отолжо ба зөөжэ байһад, мүн тэрэшэвин модо бэлдэхгүг сезондо хүдэлмэрилгшэ колхознигууд хадаа, тон харюусалгтэй ба хүндэтэй зорилго дүүргэжэ байна гэшэ.

Жагшань, Горькой леспромхозые (директорын нүхэр Матушин) абаад үзээ. Тэрэ хадаа 1946 ондо модо отолохо тусбөе 156,6 процент, зөвлөгье 119,3 процент хүртэр үдүүлэн дүүргэхэдэ гадна, рудинигуудта хэрэгтэй тулууриин модо бэлдэхэ тушаа гүрнэй даалгабарин дүүргэжэ хангаба. Аймагуудай модо бэлдэхгүг зургаанууд Мухаршэбэрэй (директорын нүхэр Бельцов) 1946 ондо тусбөе 235 процент, Сэлэнгын (директорын нүхэр Скуратов) тусбөе 148 процент дүүргэһэн байгаа. Тэрэчр хадаа мүнөө шэнэ тэбэнжэлэй хэрлөхи жэгшын программыг дүүргэхын түлээ ажаллаа эмхитэйгээр ябуулна.

Түнхын ажигчгаар «Бурмонгол-лесгаз» трест болбол «Сибтеб» даалгабарна дүүргэнгүй хойно хожомтожо ябана. Юнлэдэ хөгжлэ тэрэнэй предприятинууд чни удаан саг соо

И. ХАНДАРХАЕВ—БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэхи Нотагай түлшын ажайлбэрини Управленин начальник.

үйлбэрингөө программые дүүргэнгүй.

Сэлэнгын леспромхоз (директорын нүхэр Красильников) 1946 оной 4-дхи квартал соо модобэлдхэлээр 13,600 кубометр ба ширалгээр 10,800 кубометр домохотой байһан аад, үнгрэгшэ январь бара соошые муугаар хүдэлмэрилһэн зандаа байба. Иигээд байхалдаа энэ сезондо модобэлдхэлэе тусбөе дүүргэнгүй табалуулахын аюул ушаруулаа. Тус леспромхозой «Еловка» гэжэ модобэлдхэлэй участок (начальнигынь нүхэр Леонов) имагта муугаар хүдэлмэрилһэ, тэндэ модо бэлдэхэ ажалын бүтээсэ январь бара соо оройдоо 52 процент болоһон байха юм.

Социалистическэ мурьсөөн ба дүй дүршлөө андалдан абалсажа ябадал Сэлэнгын леспромхоздо хангалтагуйгөөр эмхидхэгдэнэ. Гэхэ зуураа, энда нормооо үлү гартар дүүргэдэг хүнүүд яһала олон бии. Жэшээнь, кадрова хүдэлмэришэд Коптеров, Шыпов ба бусад модо отололо дээрэ нормооо 115 процент хүртэр, модо зөгшөд Перельгин, Усольев гэгшэд 120 процент, Кабанскын аймагай «Майн 1» колхозой модо отололод Стрикаловский, Серебренников, Корнев гэгшэд 119 процент хүртэр дүүргэнэ. Тингээд Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой модо отололодой бригадын (бригадирнын нүхэр Тугутов) хамта 9 хүн үд рэйнгөө даалгабарине ходоосо 110 гаран процент хүртэр дүүргэдэг байха юм.

Черемуховскэ леспромхоз (директорын нүхэр Васильев) намар үбэлэй сезондой тусбөе холо доогуу дүүргэһэн аад-мүн январь һапа соошые урдынгаа янзаар муугаар хү-

дэлмэрилнэ. Нүхэр Васильев январь бара соо тусбөеһингөө дүүргэлтын табалдаһанине хүйтэн шангадан дээрнэ болобо гэжэ тайлбарилна. Бэһа, мориной тоног ба түгэ шарга эбдэрнэ гэжэ шалтар баридга аад лэ, тэрэни саг үргэлжэ һальбэн занһа ажал эмхидхэгдэдүй. Энэ леспромхоздо хүдэлхэн Заиграйн аймагай Орджоникидын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Савиновой бригада модо бэлдэхгүг өөрингөө уялгыг 130 процент хүртэр дүүргэд, мүнөө үшөө хүдэлхэн зандаа байбашье, тэрэнэй дүй дүршлэе тарааха тухай анхарангүй.

Модобэлдхэлэй предприятинуудай муугаар хүдэлмэрилжэ байһан ехэһэн шалтагануудай нэгэниинэ хадаа, леспромхозууд ба аймлесгазууд хүдэлмэрини хусөөр ба мори унагаар хангагдагуй болон тэндэхи аймагуудай партийно-советскэ органдуудай зүгһөө хямгадал табигдалтэй ба туһаламжа үзүлдэггүй байһан дээрнэ болоо. «Бурмонгол-лесгаз» Трестын ба нотагай түлшын ажайлбэрини Управленин зүгһөө үдэр бүндэ хануулжа ба БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй зүгһөө нэгэнтэ бэшэ эрилтнүүд табиглан байгаашеһаан. Иволгын, Кабанскын, Заиграйн ба Тарбагатайн аймагуудай хүтэлбэрилгшэд болбол модобэлдхэлдэ колхознигуудые эмхитэйгээр гаргаха тухай бүри оролдоно үй. Тингээд, Прибайкальска аймагай хүтэлбэрилгшэд хадаа энэ гүрнэ түрын гүнзгыг улахатай шухала даалгабарине дүүргэхэ ясадалһаа бэе холо болгоод байдаг. Тэрэн дээрнэ боложо Прибайкальска аймагай «Майн 1», «Красный Партиан» ба Сталиний нэрэмжэтэ колхозууд мүнөө хүртэр

договор баталаагүй ба сезондой хадаһаа еханхи сагын үнгрөөд байбашье, модобэлдхэлдэ гарадагуй байнабушуу.

Дурсагдан аймагуудай хүтэлбэрилгшэд модо бэлдэхгүг хэрэгтэ нимэ харюусалгагуйгэр хандаад байһан хадаһа, январь бара соо Прибайкальска аймагһаа 42 мориной орондо 16 ба 75 хүн модо отолохо байһан аад, оройдоо 18 хүн хүдэлхэн байна. Кабанскын, Заиграйн, Тарбагатайн аймагуудһаа модобэлдхэл дээрэ хүдэлжэ байһан колхозууд мүн лэ нимэрхүү байдалтай.

Модобэлдхэлэй сезондой дүүржэ болзор хүртэр тоотой үдэрнүүд гэхэ гү, али оройдоо нэгэ хараһаа заа үлүхэн саг үлээд байна. Энэ богинохон болзор соо биднэр хүдэлмэриэ шияндхэн табига, модобэлдхэлэй графиге дүүргэхгүг гадна, харин мүнөө модо отололо ба зөгшлэдэ ушараад байһан домохые дууһан усалдаха еһотойбди.

Леспромхозуудта энэ харюусалгата зорилгыг шиндэхын тулада бүхы условиниуд байгуулагдаһаа. Тимэ тула, мүнөө хамаг бүхы юумэнь леспромхозуудай дирекци, мастернууд, десятигүүд ба бригадирнуудай зүгһөө ойдо хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэдэй бүтээсэ эхэтэйгэр хүдэлмэрилхын түлээ тэмээхэ ябадалһаа дулдыдаха болоо. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ дээрэ дурсагдһан аймагуудай хүтэлбэрилгшэд тусбөе дүүргэхын тулада шухала хэрэгтэй хүдэлмэришэд ба мори унаае модобэлдхэлдэ гаргаха еһотой.

Модобэлдхэлэй хүдэлмэрилгшэдэй зорилго хадаа энэһингөө хойшо оролдоһотой ба эмхитэйгээр ажаллаха, сезондо тусбөе болзор соонь хусад дүүргэхэ абдал болоо. Жаг зарпаһаа шангадха, бүтээсэ эхэтэйгэр хүдэлмэрилжэ болообди, нүхэд модоһод!